

**OSNOVNA ŠOLA
FRANCETA PREŠERNA KRANJ
KIDRIČEVA 49, 4000 KRANJ**

VZGOJNI NAČRT

SPREJET, 27. 9. 2018

Kazalo

UVOD	4
Zakonska podlaga	4
Pomen vzgojnega načrta	4
Vizija	4
Obseg vzgojnega načrta	4
1. TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA	5
VREDNOTE	5
VZGOJNA NAČELA	5
2. VZAJEMNO SODELOVALNI ODNOS S STARŠI	5
3. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE	6
3.1 Proaktivne, preventivne dejavnosti	6
3.2 Svetovanje in usmerjanje	7
3.3 Oblike pomoči	8
4. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI	8
4.1 MEDIACIJA	8
4.2 RESTITUCIJA (POVRAČILO ŠKODE)	8
4.3 POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE	9
4.3.1 POHVALE	9
4.3.2 PRIZNANJA	10
4.3.3 NAGRADE	10

VZGOJNI NAČRT

UVOD

Zakonska podlaga

Vzgojni načrt je oblikovan na podlagi:

- Zakona o osnovni šoli,
- učnih načrtov za posamezne predmete,
- obvestil Ministrstva za šolstvo in šport,
- pravil šole.

Pomen vzgojnega načrta

- Spodbuja delovanje šole na ravni odnosov in vzpostavlja pozitivno klimo med vsemi vključenimi,
- Je dogovor o enotnem vzgojnem delovanju vseh udeležencev v procesu vzgoje.
- Je dogovor za premišljeno, organizirano ciljno naravnano delovanje šole in vsakega zaposlenega v njej.
- Avtonomno odločanje in upoštevanje pravil glede na delo in življenje šole ter sodelovanje z okoljem,
- Enotno delovanje in enoten pogled na ključne vzgojne ukrepe.
- Vnaprejšnji dogovor med zaposlenimi, starši in učenci.

Vizija

Vzgojni načrt je oblikovan na osnovi vizije in poslanstva Osnovne šole Franceta Prešerna Kranj.

Cilj vzgojnega delovanja je vizija Osnovne šole Franceta Prešerna Kranj:
„Z ODGOVORNOSTJO IN SPOŠTOVANJEM BOMO NAŠE POTI TLAKOVALI Z ZNANJEM.,,

Vzgojni načrt je del Letnega delovnega načrta šole. Vzgojni načrt šole temelji na ciljih osnovne šole. Oblikujejo ga strokovni delavci šole v sodelovanju s starši in učenci. Je dokument, ki nam pomaga pri doseganju vzgojnih ciljev.

Obseg vzgojnega načrta:

- **temeljne vrednote in vzgojna načela,**
- **sodelovanje s starši,**
- **vzgojne dejavnosti (proaktivne oz. preventivne dejavnosti in svetovanje ter usmerjanje učencev).**

1. TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA

Temeljne vrednote in vzgojna načela bomo povzeli v skladu s konceptom vizije naše šole.

VREDNOTE se bodo nanašale na:

- **ODGOVORNOST**, ki jo izkazujejo **učenci** s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda, **učitelji** s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in spoštljivostjo in **starši** s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.
- **SPOŠTOVANJE** – medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.
- **ZNANJE**, ki nam odpira pot od enega do drugega, kar nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja.

VZGOJNA NAČELA

Vzgoja temelji na naslednjih načelih:

Načelo oblikovanja optimalnega življenjskega, učnega in vzgojnega okolja v fizičnem, psihološkem, socialnem in duhovnem smislu.

Vsem učencem moramo zagotoviti možnosti za optimalen razvoj njihovih potencialov, sposobnosti in pri tem upoštevati individualne razlike.

Načelo strpnosti in sodelovanja.

Načelo vzajemnega reševanja težav, dogovarjanje.

Načelo zaupanja in zagotavljanja varnosti.

Pomembno je, da vsi ustvarjamo okolje, kjer se počutimo varne in kjer vlada medsebojno zaupanje. Le v takih pogojih lahko napredujemo, smo uspešni in zadovoljni.

2. SODELOVANJE S STARŠI

Strokovni delavci šole, učenci in starši razvijamo sodelovalni odnos na vzgojnem področju. Sodelujemo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škod, restituciji ...

Starše vključujemo v reševanje problemov, ki jih imajo njihovi otroci, ali kadar njihovi otroci kršijo pravila šole in splošna pravila obnašanja. Šola organizira za starše predavanja, jih usmerja v razne delavnice in v druge ustanove, ki organizirajo pomoč staršem.

Redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši je pogoj za učinkovito vzgojno dejavnost šole. Načini, oblike, metode in cilji vzgojnega dela šole morajo biti staršem vnaprej poznani.

S starši bomo sodelovali tako pri doseganju učnih in vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok ali skupin otrok. Zato bomo poleg običajnih oblik (roditeljski sestanki, govorilne ure) sodelovanja spodbujali medsebojno komunikacijo staršev in druge aktivnosti (predavanja, zbiralne akcije, šolske prireditve, skrb za čisto okolje, raziskovalne naloge, srečanja, predstave, praznovanja) v okviru oddelčnih skupnosti in v okviru šole kot celote.

Šola obvešča starše na različne načine: ustno, pisno, preko spleta ali po telefonu. V primerih, ko je potreben poglobljen razgovor o otrokovih učnih, vedenjskih ali razvojnih težavah v šoli, starše povabimo na razgovor.

Po telefonu bomo starše obvestili o dogodkih, ki zadevajo:

- poškodbo njihovega otroka,
- večjo materialno škodo,
- težje kršitve šolskega reda, ki posredno ali neposredno zadevajo njihovega otroka.

3. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

3.1 Proaktivne, preventivne dejavnosti

Vzgojne dejavnosti oblikujejo šolsko okolje tako, da se učenci počutijo varne, sprejete, da so pri šolskem delu motivirani, zavzeti, ustvarjalni in da prevzemajo odgovornost za svoje vedenje in sprejemajo omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti.

Šola je avtonomna pri načrtovanju in izvajanju proaktivnih vzgojnih dejavnosti, ki temeljijo na oblikovanju okolja, v katerem bodo učenci uspešno zadovoljevali temeljne telesne, duševne, čustvene in socialne potrebe in razvijali svojo samostojnost in odgovornost.

Ker je oddelek razreda osnovna socialna skupina v šoli, bomo posebno pozornost namenili oblikovanju in razvijanju dobrih medsebojnih odnosov s spodbujanjem ugodne socialne klime. Vsaka oddelčna skupnost bo sprejela pravila oddelka, ki bodo izhajala iz pravil šolskega reda in ki bodo spodbujala medsebojno povezanost in sodelovanje, gradila na občutku varnosti, zaupanju in sprejetosti.

Razvijali bomo socialne veščine in spodbujali medvrstniško sodelovanje in pomoč. Poudarjali in izpostavili bomo zgledno vedenje učencev.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole bodo organizirane v okviru ur oddelčne skupnosti, dni dejavnosti, dneva šole, na taborih, izletih, ekskurzijah, ob obiskovanju kulturnih prireditev, v okviru šolske skupnosti (šolski parlament), interesnih dejavnosti, v okviru šolskih projektov in drugih dejavnosti.

Posebno pozornost bomo posvetili določenim temam, kot so medvrstniško nasilje, komunikacija, odnosi, pomoč, razvijanje socialnih veščin, ustrezno in sprejemljivo reševanje konfliktov, odnosi med spoloma, strpnost, odvisnosti, zdravo življenje, sprejemanje drugačnosti, spoštovanje starejših ...

Izvajali bomo preventivne dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva in drugih odklonskih pojavov ter dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost, in skrbeli za medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje.

Prav posebno pozornost bomo namenili spoznavanju, učenju in razvijanju etičnih vrednot, dobrotelčnosti, sprejemanja odgovornosti za svoje vedenje in kritično vrednotenje lastnega vedenja in vedenja vrstnikov.

Šola bo spodbujala povezovanje, sodelovanje in vključevanje staršev v življenje in delo šole, kjer je to mogoče.

Prizadevali si bomo za takojšnje in načrtno reševanje problemov, težav in konfliktov. Posebej bomo skrbeli za učence, ki se težje vključujejo v skupino in so zaradi tega lahko žrtve vrstniškega nasilja, za učence s posebnimi potrebami. Pomagali bomo učencem iz drugih okolij in drugih držav pri njihovi učni in socialni integraciji.

3.2 Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje pomaga učencem pri reševanju problemov v zvezi z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosih z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopodobe in prevzemanju odgovornosti.

Svetovanje in usmerjanje spodbuja razvijanje samovrednotenja, samokontrole in razvijanje odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja.

Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci učijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojeti o svojem vedenju in ravnanju drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- razvijati empatijo,
- razumeti vzroke za neustrezno vedenje pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, čustvena napetost, doživljanje neuspehov, konflikti, apatičnost ...
- razvijati pozitivno samopodobo,
- dosežati druge cilje, ki jih zastavi šola.

Usmerjanje in svetovanje se izvajata v okviru ur oddelčne skupnosti, pogovornih ur, ob sprotnem reševanju problemov in drugih priložnostih. Izvajajo ga strokovni delavci in sodelavci šole. Posebno vlogo imajo svetovalni delavci šole. Svetovanje in usmerjanje je povezano z reševanjem individualnih ali skupinskih problemov učencev; izvajajo ju za to usposobljeni strokovni delavci ali vrstniki.

Svetovanje in usmerjanje potekata v obliki pogovora med delavci šole in učenci, ki imajo težave pri šolskem funkcioniranju, odnosih z vrstniki, učitelji oz. kršijo pravila šolskega reda. V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah psihološke in socialne pomoči.

3.3 Oblike pomoči:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,
- pomoč pri vzpostavljanju določenih socialnih povezav med učenci,
- pomoč pri vključevanju učenca v določene dejavnosti,
- pomoč pri uvajanju v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,
- nudenje različnih oblik zunanje pomoči,
- dogovori z učencem o občasnih individualnih programih,
- zagotavljanje varnosti itd.

4. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

4.1 MEDIACIJA

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe, posrednika oziroma mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in čustva, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. V mediaciji prevzamejo udeleženci odgovornost za rešitev nastalega konflikta. Mediacija pomaga pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja. Mediator, posrednik v sporu, je lahko vrstnik ali odrasla oseba. Prevzema le vlogo mediatorja in ne posega v samo reševanje problema, čeprav ponudi svojo pomoč. Mediacija izboljšuje klimo v šoli, povečuje občutek zaupanja in pripadnosti, prijateljstva in obvladovanja konfliktnih situacij. Vrstniška mediacija povečuje spretnosti učencev pri izgradnji dobrih medsebojnih odnosov ter pomaga ponotranjiti pomembne družbene vrednote. Izvajajo jo usposobljeni učenci mediatorji. Gre za drugačen pogled na reševanje konfliktov. Šolsko mediacijo izvajajo strokovni delavci na šoli, ki so se usposobili za šolskega mediatorja oziroma so opravili strokovno izobraževanje, kjer so se seznanili s posameznimi tehnikami šolske mediacije.

4.2 RESTITUCIJA (POVRAČILO ŠKODE)

Restitucija je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Posameznik se v postopku sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave.

Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo, zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil, spodbuja pozitivno vedenje, poudarja vrednote. Kaznovalca ni, zato učenec ustvarjalno rešuje problem. Restitucijo lahko razumemo kot posebno polje vzgoje, katerega cilj je, da učenci kritično razmišljajo o svojem vedenju in da sami popravijo posledice slabo preiščenih dejanj.

Strokovni delavci predvsem spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije. Ta je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo, in ko povzročitelj tako na čustvenem in miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje kot nekaj, kar je dolžan storiti, če prej z nepremišljenim ravnanjem povzroči kakršnokoli škodo.

4.3 POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE

Učenec ali skupina učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejme pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- oddelčna skupnost ali šolski parlament,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole, mentorji dejavnosti, ravnatelj, starši in drugi.

4.3.1 POHVALE

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, se lahko izreče ustna pohvala.

Pisne pohvale podeljujeta razrednik ali mentor dejavnosti za aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto.

Razrednik podeljuje pisne pohvale za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnosti šole, za pozitiven zgled v oddelku,
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom,
- prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri različnih dejavnostih izven šole,
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih športnih in drugih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja,
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti ali šolskem parlamentu,
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditev, pomembnih za šolo,
- za doslednost in vztrajnost pri delu in ravnanju,
- spoštljiv odnos do odraslih, nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo, sodelovanje v prostovoljstvu.

Pisne pohvale se lahko podelijo tudi skupini učencev. Skupinske pisne pohvale podeljuje ravnatelj šole.

Pohvale učencem za vzorno vedenje

Kriteriji za izrekanje pohval za vzorno vedenje (učni uspeh ni merilo)

Učenec

- se zgledno in spoštljivo vede do sošolcev, vrstnikov, učiteljev, delavcev šole ne samo v prostorih šole, ampak tudi izven šole;
- ima tovariški odnos do sošolcev in pomaga tistim, ki pomoč potrebujejo;
- je pripravljen opraviti tudi naloge, ki niso nujno povezane z učno obveznostjo in ocenami (ima pozitiven in zavzet odnos do dela);
- spoštuje in lepo ravna s svojimi stvarmi, stvarmi drugih in šolsko lastnino.

Od prvega do petega razreda

Pohvalo za vzorno vedenje lahko predlaga razrednik, ki se posvetuje z ostalimi učitelji, ki poučujejo v oddelku, in se na podlagi teh informacij odloči, katerim učencem bo izrekel pohvale.

Od šestega razreda dalje

Pohvalo za vzorno vedenje predlaga razrednik v sodelovanju z ostalimi učitelji in ob koncu z glasovanjem učiteljskega zbora. V postopek izrekanja pohval se lahko vključi tudi učence.

4.3.2 PRIZNANJA

Priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole, in sicer za uspeh oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

Priznanja se podeljujejo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem in izvenšolskem delu,
- iz drugih razlogov, ki jih ravnatelj ali učiteljski zbor ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za podelitev priznanj.

Priznanje – plaketo Prešernovo priznanje za uspeh prejmejo devetošolci, ki so v času svojega šolanja zbrali povprečno skupno oceno nad 4,5. Ti učenci se vpišejo v Zlato Prešernovo knjigo.

4.3.3 NAGRADE

Nagrado lahko prejme posameznik, skupina učencev ali oddelčna skupnost.

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih. Nagrada je lahko tudi posebna ugodnost (izlet, kopanje v bazenu, ogled gledališke predstave ...).

VZGOJNI NAČRT OSNOVNE ŠOLE FRANCETA PREŠERNA KRANJ

Priznanja in nagrade podeljuje ravnatelj ob zaključku šole na slavnosten način (razen posebnih ugodnosti).

Vzgojni načrt je obravnaval učiteljski zbor 28. 8. 2018, Svet staršev na prvi seji v šolskem letu 2018/19, in sicer 20. 9. 2018, šolska skupnost pa 24. 9. 2018. Vzgojni načrt je bil sprejet na seji Sveta šole 27. 9. 2018. S tem preneha veljati Vzgojni načrt, sprejet 5. 6. 2011.

Kranj, 27. 9. 2018

Predsednica sveta šole Petra Žontar

OSNOVNA ŠOLA
FRANCETA PREŠERNA KRANJ
KIDRIČEVA 49, 4000 KRANJ

VZGOJNI NAČRT